การศึกษาการลดการเกาะติดของน้ำผึ้งผงระหว่างการอบแห้งแบบพ่นฝอย มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อทราบชนิดและปริมาณของสารลดความเหนียวที่เหมาะสมในการผลิตน้ำผึ้งผง โดยผสม มอลโทเดกซ์ทริน (DE 11) นมผง สตาร์ชมันสำปะหลัง และสตาร์ชมันสำปะหลังคัดแปร ในอัตราส่วน 50, 55 และ 60% ต่อน้ำหนัก วิเคราะห์คุณภาพทางเคมี (ค่าวอเตอร์แอกทิวิตี, ความชื้น, ลักษณะ ซอร์ปชันไอเทอร์ม) คุณภาพทางกายภาพ (สี ความสามารถในการละลาย ความหนาแน่นของอนุภาค ความหนาแน่นของผง ความสามารถในการไหล และอุณหภูมิกลาสทรานซิชัน (T,)) ทคสอบหาปริมาณ ผลผลิต ประสิทธิภาพเชิงความร้อน และคะแนนความขอบทางประสาทสัมผัส พบว่า การใช้นมผง มอลโทเคกซ์ทริน สตาร์ชมันสำปะหลัง และสตาร์ชมันสำปะหลังคัดแปรทำให้ปริมาณความชื้น a ู ค่าสี ความหนาแน่นของผง ความหนาแน่นของอนุภาค ความสามารถในการละลาย ความสามารถในการ ใหล คะแนนการทคสอบทางประสาทสัมผัส และปริมาณผลผลิต แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p≤0.05) แต่มีผลทำให้ค่า T_g overall thermal efficiency และ evaporative efficiency มีค่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p>0.05) โคยปริมาณความชื้นจะต่ำสุด ค่าการละลายและค่า L* จะสูงสุดเมื่อ ใช้มอลโทเดกซ์ทริน รองลงมาได้แก่ นมผง สตาร์ชมันสำปะหลัง และสตาร์ชมันสำปะหลังคัดแปร ตามลำคับ ค่า a และความหนาแน่นของอนุภาคจะต่ำสุดเมื่อใช้นมผง สตาร์ชมันสำปะหลังคัดแปร สตาร์ชมันสำปะหลัง และมอลโทเคกซ์ทริน ตามลำคับ ค่าความหนาแน่นของผงจะต่ำสุดและค่า h° จะ สูงสุดเมื่อใช้นมผง มอลโทเคกซ์ทริน สตาร์ชมันสำปะหลังคัดแปร และสตาร์ชมันสำปะหลัง ตามลำคับ

เมื่อปริมาณสารที่เพิ่มขึ้นทำให้ค่าความชื้น ค่า C* ค่าความสามารถในการไหล ความหนาแน่น ของผง และคะแนนความชอบโคยรวมลคลง แต่ทำให้ค่า L* ค่าความสามารถในการละลาย และปริมาณ ผลผลิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p≤0.05) แต่ไม่มีผลต่อค่า a_w ค่า h° ความหนาแน่นของอนุภาค ค่า T_g overall thermal efficiency และ evaporative efficiency เมื่อปริมาณสารเพิ่มขึ้น

น้ำผึ้งผงที่มีคุณภาพคีควรมีปริมาณความชื้น a ความหนาแน่นของผงค่ำ มีความสามารถใน การละลาย ความสามารถในการไหล และความหนาแน่นของอนุภาคสูง มีปริมาณผลผลิตสูง จากการ เปรียบเทียบสมบัติทางเคมีกายภาพและประสาทสัมผัส พบว่า น้ำผึ้งผงที่ผสมมอลโทเคกซ์ทรินปริมาณ 55% มีคุณภาพคีที่สุด โดยมีค่า a ต่ำเท่ากับ 0.242 มีค่าความชื้นเท่ากับ 1.1797% ฐานเปียก อนุภาค ตัวอย่างเกิดการเกาะตัวกันระหว่างอนุภาคเล็กน้อยโดยมีค่ามุมกองเท่ากับ 45.44 องศา ความสามารถใน การละลายของน้ำผึ้งผงเท่ากับ 76.69% มีปริมาณผลผลิตสูงเท่ากับ 71.67% และมีคะแนนความชอบ 6-7 กะแนน อยู่ในเกณฑ์ระหว่างชอบเล็กน้อย-ปานกลาง

Investigation on stickiness reduction of honey during spray drying containing maltodextrin (DE 11), milk powder, native tapioca starch and modified tapioca starch as drying aids was conducted. The objective was to find a suitable type and quantity of drying aids for production of honey powder. Drying aids were used at the ratios of 50, 55 and 60% by weight. Chemical properties (water activity, moisture content and sorption isotherm); physical properties (color, solubility, bulk density, particle density, flow ability and glass transition temperature (T_o)), production yield; thermal efficiencies and sensory acceptance score were determined. It was found that addition of milk powder maltodextrin, native tapioca starch and crosslink tapioca starch gave significant differences in moisture content, a, color, bulk density, particle density, solubility, flow ability, sensory acceptance score and %yield (p $\leq$ 0.5) but T_e , overall thermal efficiency and evaporative efficiency were not significantly different (p>0.5). Honey powder had the lowest moisture content, highest solubility and L* value when used maltodextrin, followed by milk powder, native tapioca starch and crosslink tapioca starch, respectively. Additional of milk powder gave the lowest aw and particle density. The values increased when used crosslink tapioca starch and maltodextrin respectively. The lowest bulk density and the highest ho was obtained using milk powder. The bulk density was increased and h° was decreased when used maltodextrin, native tapioca starch and modified tapioca starch, respectively. Increasing of drying aids resulted significant decreasing of moisture content, C*, flow ability, bulk density and overall sensory acceptability however it significantly increased L*, solubility and %yield. Increasing the amount of drying aids did not effect a,, h°, particle density, T, overall thermal efficiency and evaporative efficiency. Honey powder should have low moisture content and a, good solubility and free flowing. The result of sensory evaluation showed that the honey powder containing maltodextrin at 55% (w/w) had better qualities. It had low a, and moisture content of 0.242 and 1.1797% (% wet basis), respectively. The particle has some of agglomeration and high solubility of 76.69%. The sensory acceptance score for honey powder containing 55% (w/w) maltodextrin was in the range of 6.00-7.00, showing slight to moderate acceptabilities.